

3.6.2015

B8-0533/2015

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Unkarin tilanteesta
(2015/2700(RSP))

**Marie-Christine Vergiat, Cornelia Ernst, Barbara Spinelli, Marisa Matias,
Younous Omarjee, Marina Albiol Guzmán, Lidia Senra Rodríguez,
Kostas Chrysogonos, Kostadinka Kuneva**
GUE/NGL-ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Unkarin tilanteesta
(2015/2700(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) johdanto-osan ja erityisesti sen 2 ja 4–7 kappaleen,
- ottaa huomioon erityisesti SEU-sopimuksen 2 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan, 6 artiklan ja 7 artiklan sekä SEU-sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) perusoikeuksien kunnioittamista, edistämistä ja suojaamista Euroopan unionissa koskevat artiklat,
- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2000 hyväksytyn Euroopan unionin perusoikeuskirjan (ja erityisesti sen 1, 2 ja 19 artiklan), josta annettiin juhlallinen julistus 12. joulukuuta 2007 ja joka tuli voimaan yhdessä Lissabonin sopimuksen kanssa 1. joulukuuta 2009,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (ECHR) ja siihen kuuluvan pöytäkirjan nro 13, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön sekä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen, ministerikomitean, ihmisoikeusvaltuutetun sekä Venetsian komission yleissopimukset, suositukset, päätöslauselmat ja mietinnöt,
- ottaa huomioon 3. heinäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman aiheesta ”perusoikeustilanne: standardit ja käytännöt Unkarissa (16. helmikuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman mukaisesti)”¹,
- ottaa huomioon 27. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2012)²,
- ottaa huomioon 19. maaliskuuta 2014 annetun komission tiedonannon uudesta EU:n toimintakehyksestä oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi (COM(2014)0158),
- ottaa huomioon selonteon, jonka Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu antoi 16. joulukuuta 2014 käytyään Unkarissa 1.–4. heinäkuuta 2014,
- ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston ja unionin jäsenvaltioiden neuvostossa 16. joulukuuta 2014 hyväksymät päätelmät oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen varmistamisesta,
- ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan 22. tammikuuta 2015 järjestämän kuulemisen Unkarin ihmisoikeustilanteesta,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin täysistunnossa 11. helmikuuta 2015 esitetyt neuvoston ja komission julkilausumat demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0315.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0173.

perusoikeuksia koskevasta EU:n kehyksestä,

- ottaa huomioon Euroopan parlamentin täysistunnossa 19. toukokuuta 2015 esitetyt neuvoston ja komission julkilausumat Unkarin tilanteesta,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina, ja että nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo;
- B. toteaa, että ketään ei saisi tuomita kuolemaan eikä teloittaa, ja katsoo, että kuolemanrangaistus olisi kiellettävä kaikkialla maailmassa;
- C. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa kielletään muun muassa sukupuoleen, rotuun, ihonväriin tai etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva kaikenlainen syrjintä;
- D. toteaa, että oikeus turvapaikkaan on taattu 28. heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja siihen 31. tammikuuta 1967 liitetyn, pakolaisten asemaa koskevan pöytäkirjan määräysten nojalla ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti;
- E. toteaa, että Unkarin viimeaikaiset tapahtumat ja etenkin kahdentoista viime kuukauden aikana ilmennyt kehitys ovat heikentäneet vakavasti tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta, suvaitsemattomuuden ja syrjinnän torjumista, maahanmuuttajien, turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten ihmisoikeuksia, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden riippumattomuutta, vähemmistöihin kuuluvien oikeuksia sekä oikeuslaitoksen riippumattomuutta;
- F. toteaa, että Unkarin hallitus ilmoitti 24. huhtikuuta 2015 järjestävänsä maahanmuuttoa koskevan kansallisen kuulemisen ja julkaisi kaikille 18 vuotta täyttäneille Unkarin kansalaisille suunnatun kaksitoista kohtaa sisältävän kyselyn; toteaa, että useimmat näistä kysymyksistä ovat luonteeltaan vihjailevia ja retorisia, ja niissä luodaan ennakoasenteellinen miellelyhtymä siirtolaisuuden ja turvallisuusuhkien suorasta yhteydestä;
- G. toteaa, että Unkarin pääministeri Viktor Orbán oli esittänyt samansuuntaisia vihjauksia jo vuonna 2002 ja että hän ilmoitti Pécsissä 28. huhtikuuta 2015 pitämässään puheessa, että Unkarin olisi otettava taas esille kysymys kuolemanrangaistuksen palauttamisesta; toteaa, että hän antoi samansuuntaisia lausuntoja maan yleisradion 1. toukokuuta 2015 julkaisemassa haastattelussa lisäten vielä, että kuolemanrangaistuksen palauttamista koskevan päätöksen olisi kuuluttava jäsenvaltioiden yksinomaisen toimivallan piiriin; pitää kuolemanrangaistuksesta käynnistynyttä keskustelua vaarallisena ja vahingollisena;

- H. toteaa, että lehdistölle ja sosiaalisessa mediassa annettuja suullisia lausuntoja ja kommentteja lukuun ottamatta komissio ei ole toteuttanut mitään virallisia toimenpiteitä tai toimia Unkarin tilanteen uusimman kehityksen johdosta eikä julkaissut mitään virallista tiedonantoa reagoidakseen Unkarin hallituksen käynnistämään harhaanjohtavaan kuulemiseen tai lausuntoihin, joita maan pääministeri Viktor Orbán on antanut kuolemanrangaistuksesta;
- I. ottaa huomioon, että käsitellessään Unkarin tilannetta 19. toukokuuta 2015 pidetyssä Euroopan parlamentin täysistunnossa neuvoston puheenjohtajavaltio ilmoitti, että neuvosto ei ole keskustellut Unkarin tilanteesta eikä sillä ole siten virallista kantaa asiaan;
- J. toteaa, että pyrittäessä ratkaisemaan Unkarin nykyistä tilannetta ei pitäisi poimia esiin yksittäistä jäsenvaltiota tai hallitusta vaan pyrkiä huolehtimaan yhteisestä velvoitteesta kaikkia unionin toimielimiä ja etenkin perussopimusten noudattamista valvovaa komissiota kohtaan, jotta voidaan varmistaa, että kaikissa jäsenvaltioissa noudatetaan perussopimuksia ja unionin perusoikeuskirjaa ja sovelletaan niiden määräyksiä;
1. toistaa kantanaan olevan, että kuolemanrangaistus on vastoin unionin perustana olevia arvoja, eli ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, kansanvaltaa, tasa-arvoa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, ja että sen vuoksi jokainen kuolemanrangaistuksen uudelleen käyttöön ottava jäsenvaltio rikkoisi perussopimuksia ja unionin perusoikeuskirjaa; muistuttaa, että SEU-sopimuksen 2 artiklassa tarkoitettujen arvojen räikeä loukkaaminen jossakin jäsenvaltiossa johtaisi kyseisen sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuun menettelyyn;
 2. tuomitsee jyrkästi sen, että Unkarin pääministeri Viktor Orbán on toistuvasti pyrkinyt herättämään lausunnoissaan keskustelua kuolemanrangaistuksen mahdollisesta palauttamisesta ja vaalinut ja lietsonut siten ajatusta, joka on räikeässä ristiriidassa unionin perustana olevien arvojen kanssa; pitää valitettavana, että unionin jäsenvaltion hallituksen päämies kyseenalaistaa tarkoituksellisesti ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen pyrkimällä herättämään keskustelua, jonka tarkoitusperät kytkeytyvät lähinnä maan omaan sisäpolitiikkaan;
 3. tuomitsee mitä jyrkimmin Unkarin hallituksen käynnistämän maahanmuuttoa koskevan julkisen kuulemisen, joka perustuu muukalaisvihamielisiin virheellisiin käsityksiin, turvapaikkaa hakevien siirtolaisten mieltämiseen turvallisuushaksi, turvapaikan hakijoiden leimaamiseen pelkästään hyvinvointietujen tavoittelijoiksi sekä unionin turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan tahalliseen väärintulkittamiseen; paheksuu hallituksen järjestämän ja rahoittaman julkisen kuulemisen ennakoasennetta ja julkisen kuulemisen väärinkäyttöä sellaisen vihapuheen levittämiseen, joka ei ole sovitettavissa yhteen unionin perustana olevien arvojen kanssa; kehottaa Unkarin hallitusta keskeyttämään kuulemisprosessin välittömästi;
 4. pitää valitettavana, että neuvosto ei ole reagoinut Unkarin uusimpiin tapahtumiin, ja arvostelee jäsenvaltioita siitä, että ne eivät ole sitoutuneet varmistamaan oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamista, toisin kuin 16. joulukuuta 2014 hyväksytyissä neuvoston päätelmissä edellytettiin; pyytää Euroopan unionin neuvostoa ja Eurooppa-neuvostoa käymään seuraavassa kokouksessaan keskusteluja Unkarin tilanteesta ja hyväksymään päätelmiä asiasta;

5. kehottaa komissiota käynnistämään unionin järjestelmän ensimmäisen vaiheen oikeusvaltion periaatteen lujittamiseksi ja käynnistämään sitä varten viipymättä perusteellisen valvontaprosessin, joka koskee demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien tilannetta Unkarissa ja jossa arvioidaan unionin perustana olevien, SEU-sopimuksen 2 artiklassa tarkoitettujen arvojen mahdollista järjestelmällistä tai räikeää rikkomista; pyytää komissiota antamaan asiasta kertomuksen parlamentille ja neuvostolle ennen syyskuuta 2015;
6. kehottaa komissiota antamaan lainsäädäntöehdotuksen, jolla otetaan käyttöön demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskeva unionin tulostaulu, joka perustuu yhteisiin ja objektiivisiin indikaattoreihin ja jossa arvioidaan vuosittain ihmisoikeustilannetta ja SEU-sopimuksen 2 artiklassa tarkoitettujen unionin arvojen kunnioittamista kussakin jäsenvaltiossa ja jossa sovelletaan asianmukaisia sitovia ja vaiheittaisia korjausmekanismeja; kehottaa komissiota ehdottamaan tätä varten unionin perusoikeusviraston valtuuksien muuttamista siten, että niihin sisällytetään perusoikeuksia koskevan tilanteen valvonta kussakin jäsenvaltiossa sekä unionin lainsäädännön soveltamisen kannalta että muissa yhteyksissä ja että tällöin otetaan huomioon kansainvälisten organisaatioiden ja tuomioistuinten tekemät johtopäätökset;
7. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle, Unkarin presidentille, hallitukselle ja parlamentille, jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan unionin perusoikeusvirastolle, Euroopan neuvostolle ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle.